

Bókabilurin in memoriam

12. mars 1985 – 14. mai 1993

Nú parkera vit Bókabilin, taka vitanina frá fólkinum, og seta okkum upp afturá at hyggja at teimum glataðu spælimonnum.

Summi fólk skriva lesarabrøv, tá ið tey vilja fáa luft, onnur ringja til Fimmaran.

Í Bókabilinum henda morgunin stóð ein tigan, men sigandi blómuheilsan frá lánara x536, – einum av teimum, sum fær luft, tá ið hon ella hann lesur bók.

Henda seinasta blómuheilsanin til tín var bara ein undirstríkan av, at mentan kann ikki sparast burtur – heldur ikki í trongum tíðum, skrivar Martin Næs, landsbókavørður í »Sjónarmið« í dag.

Sum almennur starvsmaður kennir tú teg mangan sum eina plágu fyri samfelagið. Viðhvørt hevur tú varhugan av, at tað hevði verið nógv betri, um tú bara doyði, so gekst tú ikki her og var øðrum til ónáðir. So fekk arbeiðsgevarin frið fyri tær. So slapp hann frá at taka stóðu til øll tinni ómøguligu ynski. Hevði tú ikki verið her, hevði einki stríð verið av tær, og so høvdu heldur eingir trupulleikar verið at drigist við!

Men hvat hevði hent, um næstan øll doyði?

I senn. Eisini arbeiðsgevararnir?

Hvør skuldi so stýrt i hesum landinum?

Ella arvað tað?

Eg hugsi, at tað hevði verið lætt at funnið onkran, sum vildi átíkið sær at stýrt, men ivist i, um nakar, soleiðis sum fráløir, vil arvar hetta tragikomiska trotabúgv- ið.

Hvat hava vit gjørt?

Hava vit tiggjað okkum sum analfabatar? hóast vit tey seinastu 20-30 árin, snøgt sagt, ikki hava gjørt annað enn lagt doyn á at útbúgva okkara fólk.

I álítum, i lógum, i kunngerðum, i rundskrivum, i umsitingum og i fyrisitingum hava vit ferð eftir ferð skorið út i papp týðningin av at eiga eitt vælmentað fólk, sum er fært fyri at taka tær røttu avgerðirnar tær røttu lótnar. Og vit hava ikki verið smáðin at breggja okkum av tí. Men hvar hava vit fyrisitið? og hvussu hava vit umsið? og hvat gjørdur vit so við øll hesi fólkin, sum vit søgdu

okkum hava mentað? Vit gjørdur tað versta vit kundu. Vit valdu at lata vera at lurta eftir teimum. Og nú vit hava spekulerað tað heila til botns, og alt fleiri, i meira lagi, spæla, at tey eru farin á heysin – nú kann tað gera tað sama.

Tibetur dugdu hesi fólkin, sum vit hildu okkum hava lært so nógv, tibetur dugdu tey eisini sjálv at hugsa. Tey vilja ikki arva hetta runudikið. Tey stinga i posarnar. Og so er spurningurin: hvørji verða eftir?

I átta ár hevur Bókabilurin raggjað sær aftur og fram eftir Oyggjarvegnum. I hesum tíðarskeiði hevur hann lænt út eina kvart millión av bókum til børn og vaksin úr Tjørnuvík til Gjáar, úr Norðragøtu og út á Skála.

Eg haldi, at yvirhefur vóru fólk glað, tá ið tey sóu teg koma, við tínum sorgblíða smíli, hóast tú viðhvørt sá út, sum hevði tú mjadnabrek. Onkuntíð vart tú kanska eitt sindur troyttur, ogtá ið tú ikki fekst avstað aftur, vóru fólk altíð til dystin fús at hjálpa at koyra undir teg. Og vart tú tystur, vóru tey altíð til reiðar við einum dropa.

Ongantið havi eg hoyrt nakrað tosað ílt um teg. Eg rokni við, at tey eru nógv, ið sakna teg í dag, nógv fleiri enn øll tey óskrivaðu lesarabrevini.

Og hvi skulu børnini i Funningsfirði ikki eisini kunna lesa judo-bøkur, hestabøkur, edv-bøkur ella bøkur um gand og patrúgv og halgisögur? og hvi kunnu tey ikki eisini hava hampuliga

stuttan veg eftir bókunum? eins og tey i Suðurstreymoy, har tað eru tvey bókasøvn og seks skulabókasøvn.

Og hvat hava børnini á Langasandi gjørt? ella tey á Hellunum? hvi skulu tey ikki kunna fáa vitjan av Bókabilinum 15 minuttir um vikuna? ella tey i Tjørnuvík? Er tað tí, at har hendir so nógv? Ella tí at tey hava so góð bókasøvn har? Ella bara tí at teimum nýtist tað ikki?

Nú ert tú givin at koyra. Tey siga, at tú ert spardur burtur. Tað er ikki heilt rætt.

Tær vantaðu nakrar hundráðusundkrónur i at kunna ana alt árið, men tær fekst tú ikki, tí tær skulu kanska brúka ast til onkran, sum varð, ella sum verður, settur ella fluttur i eitt óskipað starv?

Men aftur til útbúgvingarnar og mentanina. Akærurnar eru álvarsamar:

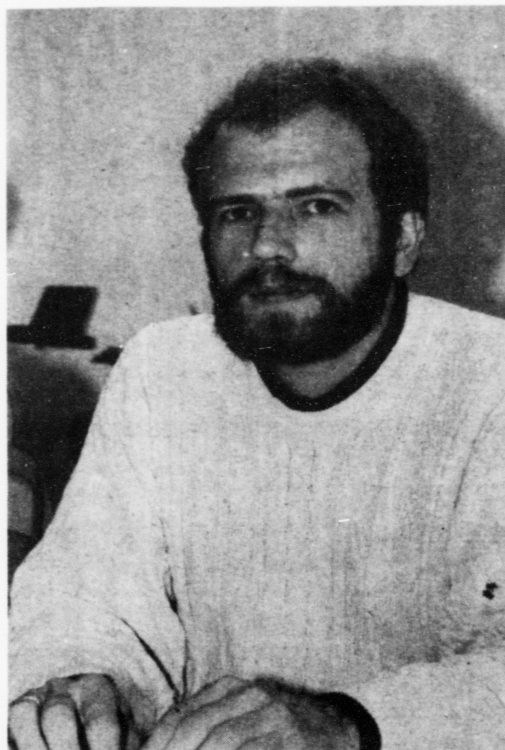
Nú parkera vit Bókabilin, taka vitanina frá fólkinum, og seta okkum upp afturá at hyggja eftir teimum glataðu spælimonnum.

Summi fólk skriva lesarabrøv, tá ið tey vilja fáa luft, onnur ringja til Fimmaran.

I Bókabilinum henda morgunin stóð ein tigan, men sigandi blómuheilsan frá lánara x536, – einum av teimum sum fær luft, tá ið hon ella hann lesur bók.

Henda seinasta blómuheilsanin til tín var bara ein undirstríkan av, at mentan kann ikki sparast burtur – heldur ikki i trongum tíðum.

Martin Næs

Framhald av síðu 15

rene og skære »forretningsmæssige grunde«, jævnfør alle de rustne og forældede trawlere, som England brugte til at tilbagebetale deres »krigsæld til Færøerne« med. Derfor afhænger de fleste »seismiske undersøgelser« af om olie-firmaerne er interesserede i at købe resultaterne.

e. Visse store »velkvalificerede seismiske firmaer« kan arrangere »seismiske undersøgelser af hele det færøske område« uden at Færøerne skal betale nogen form for »cash« – Færøerne vil endda løbende modtage et vist procentvis beløb af salgsniveauet, efterhånden som det seismiske firma får solgt de indsamlede oplysninger til de forskellige olie-firmaer. –

Den eneste betingelse for en sådan »no pay« seismisk aftale, er at det pågældende firma får »en eksklusiv aftale om rettighed til indsamling og salg af seismiske data for hele det færøske område«. Det må kaldes »en god helhedsløsning«.

Den frygt for »uautoriserede« seismiske målinger, som jeg gav udtryk for i indledningen af denne ar-

tikkel skyldes, at mulighederne for at opnå en »eksklusiv no-pay seismisk aftale« forringes stærkt eller forhindres, hvis andre firmaer allerede har indsamlet seismiske data, som de kan sælge til de interesserede olie-firmaer.

Herved »trykke prisen« og muligheden for at indehaveren af »eksklusiv-aftalen« kan sælge sine data, til en pris, der gør det muligt at få firmaets udgifter dækket.

Den allerede udstedte »seismiske-salgs-tilladelse« til det franske olie-firma »Total«, vil givetvis reducere Færøernes posi-

tive udbytte af en eventuel »no-pay seismisk kontrakt«, og Færøernes eneste udbytte af tilladelsen var en kopi af de foretagne seismiske beregninger – som man alligevel ikke kunne udnytte positivt, idet man ikke havde tilstrækkeligt sammenligningsgrundlag.

Der er med andre ord store penge involveret i kun at udstede »een og kun een seismisk tilladelse«.

Hvem skal udstede tilladelsen i de forskellige typer områder:

I: »No mans water« er det:

A: Færøerne
B: England
C: Begge

II: Det »fælles« område: (A&B):

Både Færøerne og England
B: Har begge lande »veto-ret«
A: Færøerne
B: Irland

III: Syd for »korridoren« »A 3«:

Afslutning

Det bliver interessant, at se hvad »kulbrinte kommissionen« om ca. 2 uger kommer op med i deres rapport.

Bahrain 20.5.1993

Med venlig hilsen

Sverre Dan Joensen